

УДК 811.161.2

Чорний М. — ст.гр.КН-121

*Відокремлений структурний підрозділ «Тернопільський фаховий коледж
Тернопільського національного технічного університету імені Івана
Пулюя»*

УКРАЇНСЬКА МОВА ЯК МАРКЕР НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Науковий керівник: викладач-методист Бойчук Т. В.

Chorny M.

*Separate Structural Subdivision «Ternopil Professional College of Ternopil Ivan
Puluj National Technical University»*

THE TOPIC UKRAINIAN LANGUAGE AS A MARKER OF NATIONAL IDENTITY

Supervisor: lecturer-methodologist Boichuk T.

Ключові слова: українська мова, національна ідентичність.

Keywords: Ukrainian language, national identity.

Мова – це, насамперед, те, що дає нам можливість спілкуватися з іншими людьми. Вона складається з правил і символів, які допомагають ділитися своїми думками, ідеями та почуттями. Ці правила й символи не вигадані, а існують вже давно та використовуються багатьма людьми.

Інше поняття «мова» пов'язує його з ідентичністю: мова – це система, що її використовує певна спільнота – насамперед, нація – ідентичність якої ця мова виражає. Тому в ідеалі має бути повна відповідність між мовами та націями чи, інакше кажучи, між мовами та національними ідентичностями, ключовим елементом яких є однойменні мови. Проте цю відповідність може бути порушено, якщо зміна в мові не супроводжується зміною в ідентичності, тобто коли люди переходять на іншу мову, але далі ідентифікують себе з тією самою групою або ж приймають іншу ідентичність, але зберігають мову [4].

Українська мова об'єднує українців зі всього світу, вона є своєрідним паролем, який допомагає українцям знаходити один одного. Як говорить В'ячеслав Кириленко, «українська мова як маркер національної ідентичності відіграє важливу роль в розпізнанні «свій-чужий», наприклад, коли люди перебувають за кордоном... Російською говорять власне росіяни, часто білоруси, казахи, люди з Кавказу, Центральної Азії, інколи представники інших місцевостей та національностей, українською ж говорять лише українці і за мовою ви легко знайдете своїх» [2]. Це особливо важливо зараз, коли багато українців роз'єднані війною.

Саме повномасштабне вторгнення, актуалізувало питання мови та її ролі у формуванні національної ідентичності. Російська пропаганда намагається нав'язати українцям думку про те, що українська мова – це мова «другого сорту», що цієї мови «не було і бути не може», її неодноразово намагалися заборонити, асимілювати з російською, перетворити на провінційне наріччя та, зрештою, повністю знищити. Але вона вистояла і стала однією з підвалин української державності.

Зараз держава досить сильно сприяє розвитку української мови, наприклад, мовний закон [1] — «один з найголовніших законодавчих актів країни, який був ухвалений в 2019 році і вдало реалізував уже сім хвиль імплементацій. Про те, що в умовах воєнного стану цей документ є ключовим, а рівень його виконання має бути максимально високим», говорить Тарас Кремінь – уповноважений із захисту державної мови. Україна впроваджує все більше і більше безкоштовних курсів для вивчення української мови, а також готує українську мову та мовні інституції до вступу в Європейський Союз. «Минулого року, за моєї ініціативи, на позачерговому засіданні Генеральної асамблеї EFNIL, яка об'єднує національні мовні інституції країн — членів ЄС, одногосно ухвалено рішення про надання Україні статусу асоційованого члена. Членство України в EFNIL — один із чинників незворотності руху нашої держави до стандартів європейської спільноти, можливість для популяризації та вивчення української як майбутньої мови Європейського Союзу, для обміну досвідом та кращими мовними практиками. Для нас дуже важливо бути в європейській сім'ї, де визнають цінність національних мов», — говорить пан уповноважений. А також зараз більше українців, ніж будь-коли раніше, підтримують використання української мови в усіх сферах життя. Зі слів пана Тараса, «до людей прийшло розуміння, що рідна мова виконує не лише комунікативну функцію, а й націєтворчу. І сьогодні підтримка української як єдиної державної в усіх сферах суспільного життя безпрецедентна за всі роки незалежності» [3].

Українська мова – наш щит і зброя. «Українці масово почали відмовлятися від мови агресора, деокуповуючи свій мовний простір. Війна прискорила процес дерусифікації та унеможливила подальше просування будь-яких проросійських наративів» [3]. Увесь світ бачить, що боротьба за Україну – це також боротьба за нашу мову; ми розмовляємо українською, щоб захистити свою країну, культуру та ідентичність.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#Text> (дата звернення: 13.04.2024).

2. Кириленко В. Шляхом стійкої ідентичності або Чи стане повага до всього українського незворотньою? Українська мова. URL: https://lb.ua/blog/viacheslav_kyrylenko/574756_shlyahom_stiykoi_identichnosti_abo_chi.html (дата звернення 13.04.2024)

3. Кремінь Т. Найголовніший маркер нашої ідентичності. URL: <http://www.golos.com.ua/article/374621> (дата звернення 13.04.2024)

4. Кулик В. Роль української мови в національній ідентичності громадян пострадянської України. URL: https://www.google.com/url?sa=t&source=web&rct=j&opi=89978449&url=https://ipiend.gov.ua/wp-content/uploads/2018/07/kulyk_rol.pdf&ved=2ahUKEwiH79PlmJ-FAxXPPhAIHdLkAU4QFnoECCoQAQ&usq=AOvVaw2y-RYcCh5_E-amZODQpUbE (дата звернення 13.04.2024)

5. Чуловська О. Мова — маркер національної ідентичності: знайомимося з історією української мови. URL: <https://happymonday.ua/mova-marker-natsionalnoyi-identichnosti-znajomimosya-z-istoriyeu-ukrayinskoyi-movy> (дата звернення 13.04.2024)